

© BART VLEESCHOUWERS

OPENVELDDAG BIO VAN INAGRO TREKT HEEL WAT VOLK

Het proefbedrijf Biologische Landbouw van Inagro organiseert elk jaar een openvelddag. Geïnteresseerden kunnen dan kennismaken met de lopende proeven. Dit jaar was de belangstelling erg ruim en moesten de organisatoren de groep in twee delen splitsen zodat iedereen toch op een aanvaardbare manier de uitleg kon volgen. Het is in ieder geval een bewijs dat bio het steeds beter doet in onze land- en tuinbouw. – *Bart Vleeschouwers*

Een bezoek aan proefvelden in juni is interessant omdat je de gewassen dan in volle groei en/of bloei kan zien. Het nadeel is wel dat er nog niet erg veel resultaten zijn omdat opbrengstmetingen per definitie ontbreken, maar ook omdat mogelijke effecten van aantastingen en behandelingen niet altijd zo duidelijk zijn. Maar dat was voor de vele geïnteresseerden geen bezwaar.

Een eerste proef was een rassenproef aardappelen. De aardappelteelt was voor de biosector altijd al een zorgenkindje omdat de aardappelplaag gemakkelijk roet in het eten komt strooien, zeker bij latere variëteiten. Bespuiten met koper kan wat soelaas bieden, maar in een natte zomer kan die de infectiedruk onvoldoende afremmen. Daarom zoekt men overal ijverig naar resistente of op zijn minst minder gevoelige rassen die

toch voldoende opbrengen en goede eigenschappen hebben. Een mogelijkheid om toch een interessante kwaliteit te krijgen bij rassen die daar op het eerste gezicht minder geschikt voor zijn, is ze in een jonger stadium te oogsten en niet te wachten op volledige afrijping. Deze aanpak lijkt veelbelovend en verdient daarom nauwe opvolging. Daarnaast was er bij deze proef ook veel aandacht voor het voorkiemen van het plantgoed. Dit is weliswaar arbeidsintensief maar levert een groeivoorsprong op van enkele weken en kan het verschil maken tussen een (zware) aantasting door de aardappelplaag of niet.

Naast de aardappelen lag een proefperceel met quinoa. Dit gewas kent een sterk groeiende belangstelling, maar doordat er niet genoeg zaad beschikbaar is van geschikte rassen, is de expansie van deze

teelt in Vlaanderen sterk afgeremd. Vanuit de handel is er nochtans veel belangstelling voor Belgische quinoa. Het is daarom spijtig dat de meeste geschikte rassen (een viertal variëteiten die door Wageningen werden ontwikkeld) in exclusiviteit zijn bij één verdeler. Omdat die ook afname-exclusiviteit vraagt, betekent dit een knelpunt. Gelukkig zijn er nu ook een paar Deense variëteiten beschikbaar waardoor er wellicht meer ruimte komt voor uitbreiding. De quinoa op het proefperceel stond mooi in bloei maar was toch onvoldoende opgekomen waardoor de stand wat ijl was. Het droge voorjaar zal hier veel mee te maken hebben. Het publiek was in ieder geval erg geïnteresseerd in de mogelijkheden van quinoa voor de biologische teelt. Veel belangstelling was er ook voor de demonstratie van een onkruidbrander

van Vanhoucke Machine Engineering. Dit toestel is beschikbaar in verschillende breedtes van 1,5 tot 9 meter. Het toestel genereert een temperatuur van 1000 °C waardoor de cellen van het onkruid barsten en de plant afsterft. Onkruid verbranden wordt al vele jaren gebruikt in de bioteelt om bijvoorbeeld een vals zaaibed op te ruimen of om aardappelloof af te doden. Deze techniek is zeer effectief bij de bestrijding van eenjarige en liefst kleine onkruidplanten. Bij meerjarig onkruid of grotere grassen moet men meerdere keren behandelen om de planten uit te putten omdat de verbranding de ondergrondse delen van de plant niet raken. Bij openbare besturen komt de techniek van onkruid verbranden

trouwens ook steeds meer in de belangstelling. Daar is op dit ogenblik geen onkruidbestrijding met chemische middelen meer toegelaten. Het enige bezwaar dat men tegen deze techniek zou kunnen hebben, is dat het inzetten van propaangas als brandstof niet echt duurzaam is. Misschien moet men maar eens nagaan of daarvoor geen biogas kan ingezet worden.

.....
Er was veel belangstelling voor de mogelijkheden van quinoa voor de bioteelt.

1 Quinoa is familie van melganzenvoet en lijkt er dus ook wat op. 2 In deze gaaskooien probeert men de invloed van graanhaantjes op de opbrengst na te gaan.

Knopkruid, ritnaalden en graanhaantjes

Knopkruid is in de bioteelt een erg vervelend onkruid. Het is meestal een late kiemer waardoor een vals zaaibed vaak geen effect heeft op deze plant. Het is daarnaast een erg snelle groeier die in geen tijd hele percelen kan overwoekeren om dan vrolijk zijn zaden uit te strooien en voor de komende jaren een mooie zaadvoorraad op te bouwen. Vooral in wortelen levert dit onkruid veel problemen op. Op het proefperceel gaat men na welke technieken, al dan niet gecombineerd, het beste resultaat opleveren. Onkruid verbranden en rotschoffelen zijn op het perceel in verschillende combinaties toegepast. Door het grillige voorjaar (eerst warm, dan koud en hoofdzakelijk erg droog met af en toe een felle bui) was dit sowieso geen simpele opgave. De resultaten leken op het eerste gezicht niet echt geslaagd, maar aangezien de open dag midden in het groeiseizoen viel, is het nog even afwachten op definitieve resultaten.

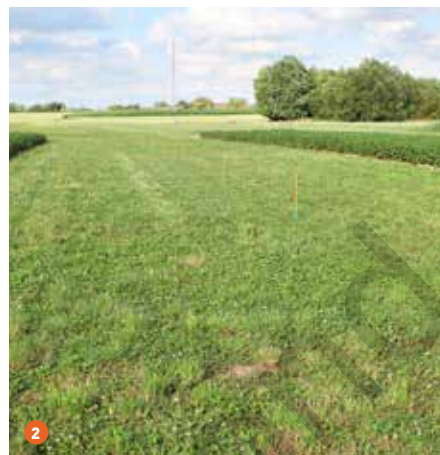
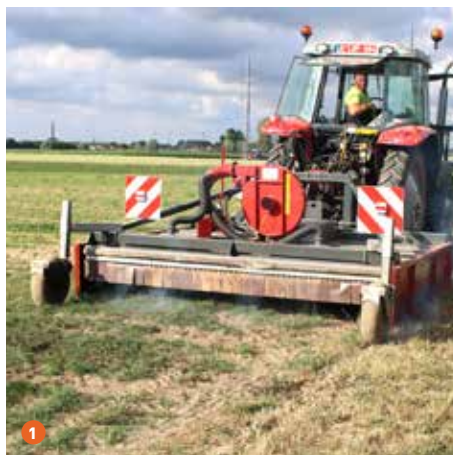
Ritnaalden of koperwormen zijn de larven van kniptorren die zo'n vier jaar ondergronds leven en zich vooral voeden met dood organisch materiaal. Ze kunnen echter ook plantenwortels aanboren of gangen graven in aardappelen en wortelen die daardoor onverkooft worden. Vooral in recent gescheurd grasland kunnen ritnaalden massaal voorkomen. Bij Inagro probeert men in een waarnemingsproef de evolutie van de ritnaaldenpopulatie op te volgen. Door het droge voorjaar zijn er tot nu toe zeer weinig ritnaalden waargenomen. Waarschijnlijk zitten deze dieper in de grond zodat ze niet in de lokvallen terechtkomen of zijn er in het onderzoeksperceel gewoon weinig ritnaalden aanwezig. Omdat tijdelijk grasland een belangrijke rotatietechniek kan zijn in de bioteelt, verdient dit onderzoek voldoende aandacht. Graanhaantjes kunnen dan weer een ernstig probleem vormen in de graanteelt. Bij een zware aantasting kan er een belangrijke opbrengstdaling optreden. Het is echter onnodig om op te treden vanaf het eerste waargenomen graanhaantje. Deze kevertjes met hun groen metaalachtig schild worden pas schadelijk als ze een zeker aantal bereiken. In de proeven bij Inagro zoekt men naar de drempels waarboven opbrengstverlies zal optreden. Daarvoor zijn er in de graanpercelen gaaskooien gezet waarin verschillende dichtheden van kevertjes werden losgelaten. De eerste resultaten

uit 2016 wijzen erop dat er een verband is tussen de aantallen graanhaantjes en de schade, maar dat er pas vanaf meer dan 40 haantjes per 100 halmen sprake is van echte opbrengstderving. Het onderzoek moet uiteindelijk leiden tot een waarschuwingssysteem analoog met dat voor aantastingen door andere ziekten en plagen.

Zomertarwe en soja

Bij de ontwikkeling van een keten van graan tot brood, is het nodig dat er tarwe beschikbaar is met voldoende bakkwaliteit. In de proef bij Inagro staan verschillende zomertarwevariëteiten naast elkaar waarbij ook de invloed van verschillende niveaus van stikstofbemesting op de bakwaarde aan bod komen. Voor dat laatste is 50 eenheden organische korrelmeststof OPF (11-0-5) toegepast. Het is nu afwachten wat de opbrengsten zullen zijn en wat de bakwaarde van de verschillende rassen en bemesting zal opleveren. Voor de hele bioketen kan dit onderzoek erg nuttig blijken omdat in het streven naar duurzaamheid ook de herkomst van onze broodgranen van belang is. *Think global, eat local* is iets waar je op alle niveaus moet proberen aan te werken.

In dezelfde trend naar duurzame producten van bij ons is ook de soja dit jaar op heel wat plaatsen in het teeltplan opgenomen. Het valt trouwens op dat de soja er dit jaar overal zeer goed bijstaat. Het warme weer zal daar waarschijnlijk wel de oorzaak van zijn. In de proef in Rumbek-Beitem staat vooral de mechanische onkruidbestrijding voorop. Omdat soja een robuuste plant is met een stevige stengel is mechanische onkruidbestrijding zeer goed mogelijk, wat je ook kon merken in het proefperceel dat er opvallend proper bijstond. Door de zeer snelle opkomst dit jaar was het wel niet mogelijk geweest om het perceel te branden in vooropkomst zodat het allemaal met de schoffelmachine zal moeten gebeuren. Op het ogenblik van het proefveldbezoek was het gewas bijna volledig dichtgegroeid waardoor nieuw onkruid minder kans zal krijgen om te kiemen. Er moet voldoende aandacht zijn voor de schade die kraaiachtigen (eksters, kauwen) kunnen aanrichten bij het kiemen van de soja. Ze trekken de kiemlobben uit de grond waardoor de rest van de plant verdroogt en afsterft. Een vlucht kauwen (vaak honderden vogels tegelijk) op een sojaveld kan enorme schade aanrichten. Daartoe is het aanbrengen

1 De onkruidbrander in actie. Dit model heeft een werkbreedte van 3 meter. 2 In dit perceel gebeurt onderzoek naar het voorkomen van ritnaalden. 3 Bij de zomergranen gebeurt onderzoek naar de mogelijkheid om baktarwe te produceren van eigen bodem. 4 De soja doet het dit jaar overal opvallend goed. 5 Aan de rand van een sojaperceel kan behoorlijk wat wildschade optreden. 6 Een mobiele reinigings- of sorteerinstallatie kan bijvoorbeeld bij de oogst van quinoa goede diensten bewijzen.

van een wildnet een mogelijke aanpak. Een net kan ook vraatschade door konijnen verminderen. Vooral aan de randen van de percelen kan dit veel problemen opleveren. Tot nu toe was 2017 voor soja een goed groei-jaar. Het lijkt er in ieder geval op dat we dit jaar de definitieve doorbraak van de sojateelt in ons land meemaken. Voor de akkerbouwer lijkt dit

dan ook een bijkomende teeltmogelijkheid te bieden, al dan niet in bio. Verdere proeven rond het beheersen van aardvlooien, het inzaaien in geklepelde of gekneusde groenbedekkers, de bestrijding van de koolvlieg in onder andere bloemkolen, het werken met brede sporen en een demo met een precisiecultivator ronden de proefveldrondgang af. ■